

Staňkovice

Kraj: Ústecký

Správní obvod: Žatec

Nadmořská výška: 206 m n. m.

Počet obyvatel: 1 123

Adresa URL: www.stankovice.cz/

Okres: Louny

GPS souřadnice: 50.349821N, 13.571038E

První pís. zmínka: 1225 (801 let)

PSČ: 439 49

Památky a zajímavosti Staňkovice

Místní farní kostel sv. Václava, jehož presbyteriář pochází ze 13. století, má kromě hlavního oltáře ještě postranní oltáře sv. Josefa a sv. Floriána na místě dřívějších oltářů věnovaných sv. Janu Nepomuckému a sv. Matce Boží. Loď byla postavena v r. 1606. Původní zvony byly ulity chomutovským zvonařem Juliem Heroldem. Větší zvon je označen křížem a zobrazením neposkvrněného početí panny Marie a nese latinský nápis "Vysvěceno na paměť neposkvrněného početí panny Marie. Sv. Marie, pros za nás". Malý zvon nese zobrazení sv. Václava a latinský nápis: "Vysvěceno na paměť sv. Václava, patrona a ochránce tohoto kostela. Sv. Václave, pros za nás". Oba zvony jsou na jedné straně označeny kdy a kým byly pořízeny (Josefem Zeidlerem, opatem Sionského řádu).

Křtitelnice je zhotovena z červeného mramoru. Na cínovém křticím kotlíku stojí latinský nápis: "Tuto nádobu nechal nově udělat pro očištění potomstva ze Staňkovic křticí vodou Václav Maier, opat ze Sionu, když byl jmenován Maximilánem Dittlem z rozhodnutí svého řádu prvním kaplanem této vesnice. Ve své době spravoval s právy panskými a patronskými svůj kostel s statky."

Před křidlatými zdmi věže barokní plastiky sv. Václava a sv. Ondřeje z doby kol r. 1725 (v souč. době uloženy v předsíni kostela)

17. května 1787 byl položen základní kámen pro novou faru, která byla postavena ještě tento rok. V době 1798 - 1793 byl kostel podřízen lounskému vikářství. 8. března 1787 byl namalován oltářní obraz sv.

Václava. 1797 byl namalován obraz "Ježíš u Jakobovy studny" uprostřed kostelního strou malířem Schrammem. Když byl v r. 1831 nově vymalován presbyteriář, byl nalezen starý nápis "L. P. 1571." 1836 byla postavena uprostřed vesnice na místě dřívější sochy socha "Očekávání Marie."

Kostel ve Staňkovicích je jeden z nejstarších v okolí, neboť vznikl už na začátku 13. stol. A je zmiňován už v r. 1272 s podotknutím, že patří mezi lounské statky. Patronem kostela byl opat Strahovského kláštera.

Pořadí staňkovických duchovních z předhusitské doby není známo. Kolem poloviny 14. stol. Byl jmenován farářem bratr Marinus, byl zvolen 1359 za opata Strahovského kláštera. Jak dlouho vykonával ve Staňkovicích duchovní služby jeho následník Nikolaus není známo. V r. 1399 obdarovali někteří pražští měšťané staňkovický kostel polnostmi. 1407 se vyměnil zdejší duchovní pastýř s

Mathiasem, dosud farářem z Mohru. 1412 byl zvolen za faráře ve Staňkovicích Václav Babka. Když 1423 rezignoval, přišel na jeho místo duchovní Nikolaus Haymann ze Žatce. V husitském období byl Strahovský klášter svých panských a patronských práv zbaven. V následujícím čase převzalo na sebe patronská práva město Žatec. Když v 16. stol. Všude na Žatecku nastoupil protestantismus, stal se také kostel ve Staňkovicích protestantským. 1612 zemřel Martin Nepomucký, žatecký měšťan a farář ve Staňkovicích. Odkázal svoji knihovnu žatecké škole. Po jeho smrti se provdala jeho dcera Dorothea v r. 1616 za

žateckého kaplana Tobiáše Entlfrida. Po 30ti leté válce ztratil kostel svého duchovního pastýře a byl přičleněn jako filiální kostel k žateckému děkanství. 1786 byl znovu obnoven jako lokalie. 1802 se dosavadní lokalie stala opět samostatnou farností. Podle císařského nařízení byly zřizovány na takových místech, kde si to nutnost vyžadovala a kde nebyli žádní skuteční faráři, lokalie s Obročím (důchodem) a ročně byly dotovány 300 guldeny z církevního fondu. Z této pohnutky také přišel nejstarší žatecký kaplan P. Maximilian Dittl v r. 1786 jako první lokalista do Staňkovic. Co se týká dotace lokalie, bylo kompetentními úřady rozhodnuto, že dotace pro lokalii Staňkovice nebude poskytována z církevního fondu, nýbrž že ji pravidelně obstará strahovský opat, neboť každý z členů tohoto sboru má důchod 300 zl. A městský úřad v Žatci má omezené majetkové poměry. Tímto způsobem se stal strahovský opat patronem staňkovického kostela a tento stav zůstává zachován až po dnešní dny. Nový lokalista se ale musel vzdát všech příjmů ve prospěch žateckého děkanátu..

Kostel sv. Václava je od roku 1958 zapsán v Ústředním seznamu kulturních památek ČR.

Fara

- pozdně barokní, z roku 1787, nově adaptována; obdélná, jednopatrová

Sochy

Sv. Jan Nepomucký z roku 1829, v Ústředním seznamu kulturních památek ČR od 3.5.1958 (11/2009 zrestaurována)(Ikonografický význam:Sv. Jan Nepomucký bývá zobrazován v kanovníckém rouchu s kvadrátkem na hlavě. V jedné ruce drží kříž s Kristem, ve druhé palmový list jako symbol mučednictví a vítězství. Jeho svatost je navíc zdůrazněna pěti hvězdami kolem hlavy. Připomínají legendu, podle níž ozářilo pět hvězd místo, kde bylo v řece nalezeno Janovo tělo. Pět hvězd navíc symbolizuje pět ran Kristových, pět písmen slova TACUI - mlčel jsem, a pět Janových ctností - zbožnost, pokoru, mlčenlivost, píli a dobročinnost. Dalším atributem je jazyk, který měl být v 18. stol. nalezen neporušený v Janově lebce).

Panna Marie Immaculata (na staňkovické návsi) - z roku 1836, v Ústředním seznamu kulturních památek ČR od 3.5.1958, v současné době nově restaurována - na podstavci stojí její kopie, originál je uložen v depozitu(Ikonografický význam: Neposkvrněná, ikonograficky ustálený typ P. Marie, častý na barokních sloupech od poloviny 17. století. Prostovlasá P. Marie s rukama sepjatýma na hrudi (kolem hlavy má svatozář s 12 hvězdami) stojí na půlměsíci a zeměkouli obtočené hadem, jenž drží v tlamě jablko, symbol dědičného hříchu. Je alegoricky zobrazen hadem, který v ráji navedl Evu, aby utrhla ovoce ze zapovězeného stromu a snědla společně s Adamem. Tím se prarodiče dopustili dědičného hříchu provázeného vyhnáním z ráje. Teprve Ježíš Kristus, který se má zpodobněné P. Marií narodit, sejme svou smrtí na kříži z lidstva celého světa tento dědičný hřích).

Ježíš Kristus na kříži - v současnosti v restaurátorské dílně, stává na podstavci u hřbitova

zaniklá socha sv. Josefa - z roku 1837 (stávala v zatáčce u domu čp.61)

Kaplička - výklenková kaplička u vsi - silnice směr Žatec, v roce 2008 byla za přispění státní dotace obcí restaurována (v Ústředním seznamu kulturních památek ČR od 3.5.1958)

Zámeček

Vybudování malé tvrze, která stála na místě dnešního "zámečku" se mělo uskutečnit již v 9.nebo 10. století. (její archeologické stopy jsou od r. 1958 zapsány v Ústředním seznamu kulturních památek ČR).

Panský dům, čp. 52 - z 19.st., obdélný, jednopatrový, se střed. rizalitem, na kamenné podezdívce, postaven z vepřovic.

Od roku 1958 je zapsán v Ústředním seznamu kulturních památek ČR.
V současné době je majitelem VALNIC.EST s.r.o.

